31999E0877

1999.12.23. *AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA* L 331/1

AZ EURÓPAI TANÁCS KÖZÖS STRATÉGIÁJA (1999. december 11.) Ukrajnáról

(1999/877/KKBP)

AZ EURÓPAI TANÁCS

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 13. cikke (2) bekezdésére,

mivel az Európai Közösségek és tagállamaik, valamint Ukrajna közötti partnerségi és együttműködési megállapodás (PEM) 1998 március 1-jén lépett hatályba,

ELFOGADTA EZT A KÖZÖS STRATÉGIÁT:

I. RÉSZ

AZ EURÓPAI UNIÓ JÖVŐKÉPE AZ UKRAJNÁVAL FENNÁLLÓ PARTNERSÉGI KAPCSOLATÁRÓL

(1) Az Európai Unió (EU) és Ukrajna közötti stratégiai partnerség, amely a közös értékrenden és a közös érdekeken alapul, az európai béke, stabilitás és jólét előmozdításának létfontosságú tényezője. Ukrajna szabadsága, függetlensége és stabilitása a régi megosztottsági vonalaktól mentes új Európa legjelentősebb vívmányai közé tartozik. Földrajzi és méretbeli okokból, népességének erőforrásai alapján, valamint az észak-déli és kelet-nyugati tengely mentén található fekvése folytán Ukrajna helyzete Európában egyedülálló, ami meghatározó regionális szereplővé teszi.

(2) Ukrajna ma kiváló kapcsolatokat ápol valamennyi szomszédjával és fontos lépéseket tett a nemzet építése, valamint demokráciájának megszilárdítása területén. Elismerésre méltó vívmánynak minősül az a tény, hogy függetlenségének elnyerése óta a regionális stabilitás forrása, annak ellenére, hogy belső nehézségekkel és sokféleséggel kell szembenéznie. Az EU üdvözli Ukrajna erőteljes szerepvállalását régiója stabilizálásában, és ösztönzi Ukrajna szerepének erősítését a regionális együttműködési fórumokon. Az EU üdvözli továbbá Ukrajna elkötelezettségét az atomfegyverek leszerelése iránt, valamint együttműködését az európai és a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában, különösen az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) és az Egyesült Nemzetek keretében.

(3) Az EU és Ukrajna közötti stratégiai partnerséget Ukrajna függetlenségének elnyerése óta folyamatosan megerősítették. E tekintetben a partnerségi és együttműködési megállapodás jelentős eredmény. Az újonnan függetlenné vált államok közül Ukrajna volt az első, amely ilyen megállapodást írt alá, ami jelzi az EU és Ukrajna szándékát együttműködésük elmélyítésére. Makrogazdasági pénzügyi segítségnyújtás, a Tacis program, valamint kétoldalú programok keretében az EU értékes támogatást nyújt Ukrajna számára átalakulási folyamatai és reformfolyamatai végrehajtásában.

(4) A jelenlegi bővítési folyamat eredményeképpen néhány leendő EU-tagállamnak közös külső határa lesz Ukrajnával. Az Unió bővítése tovább növeli a régió gazdasági dinamizmusát és politikai stabilitását, ami szélesíti az Ukrajnával való együttműködési lehetőségeket.

(5) Az Európai Unió stratégiai céljai Ukrajnával kapcsolatban a következők:

– hozzájárulás ahhoz, hogy Ukrajnában stabil, nyitott és pluralista demokrácia alakuljon ki, amelyet a jogállamiság elve irányít, és egy olyan stabilan működő piacgazdaság megerősítése, amely Ukrajna teljes népének javát szolgálja,

– együttműködés Ukrajnával az európai és világszintű stabilitás és biztonság fenntartása, és a földrész közös kihívásaira adható hatékony válaszlépések megtalálása tekintetében,

– az Ukrajnával való gazdasági, politikai és kulturális együttműködés, valamint a bel- és igazságügyi együttműködés erősítése.

(6) Az EU elismeri Ukrajna európai szintű célkitűzéseit, és üdvözli, hogy Ukrajna Európa mellett döntött. Az EU továbbra is szilárdan elkötelezett amellett, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten együttműködjön Ukrajnával annak érdekében, hogy elősegítse Ukrajna sikeres politikai és gazdasági átalakulását, ami elő fogja mozdítani Ukrajna további közeledését az EU-hoz. Az EU és tagállamai felajánlják, hogy megosztják Ukrajnával a modern politikai, gazdasági, társadalmi és közigazgatási rendszerek kialakítása terén szerzett széleskörű tapasztalataikat, teljes mértékben elismerve azt, hogy az Ukrajna jövőért viselt fő felelősség Ukrajna kezében van.

(7) Az Európai Tanács ennek alapján elfogadja e közös stratégiát az EU és Ukrajna közötti stratégiai partnerség erősítése érdekében. Az Európai Tanács elismeri, hogy egy sikeres, stabil és biztonságos Ukrajna léte összhangban áll az EU érdekeivel. Az EU és Ukrajna közötti kapcsolat jogi alapja a partnerségi és együttműködési megállapodás (PEM). E megállapodás teljes körű végrehajtása az előfeltétele annak, hogy Ukrajna sikeresen beilleszkedjen az európai gazdaságba, és azt is elősegíti, hogy Ukrajna meghatározza európai identitását.

(8) Az EU és tagállamai gondoskodnak arról, hogy az Ukrajnára vonatkozó politikáik minden szempontból összehangoltak, koherensek és egymást kiegészítők legyenek. Az Unió, a Közösség és tagállamai együttműködnek a különféle nemzetközi és regionális szervezetekkel, valamint ezek keretében, továbbá a hasonló elkötelezettségű partnerekkel annak érdekében, hogy a partnerségi és együttműködési megállapodásban és az e közös stratégiában meghatározott célokat elérjék. A Közösség és tagállamai minden megfelelő fórumon az e közös stratégiával összhangban álló álláspontot fognak képviselni. Az Európai Tanács felhívja Ukrajnát, hogy működjön együtt az EU-val e közös stratégia alapján, mindkettőjük javára.

II. RÉSZ

ALAPVETŐ CÉLOK

Az Európai Tanács a következő alapvető célokat határozta meg:

I. Az ukrajnai demokratikus és gazdasági átalakulási folyamat támogatása

II. A stabilitás és a biztonság biztosítása, és az európai földrész közös kihívásainak való megfelelés

III. Az EU és Ukrajna közötti fokozott együttműködés elősegítése, tekintettel az EU bővítésére

1. **Az ukrajnai demokratikus és gazdasági átalakulási folyamat támogatása**

Az ukrajnai demokratikus és gazdasági átalakulási folyamat felgyorsítása az EU és Ukrajna közös érdeke. Az ukrajnai átalakulás sikere nem csak Ukrajna, hanem az egész régió számára fog jólétet eredményezni. Ezen átalakulási folyamat sikere érdekében reformokat kell végrehajtani a demokrácia és a jogállamiság megerősítése terén, valamint gazdasági és társadalmi reformokat kell hozni a jól működő piacgazdaság kialakítása érdekében.

Az EU javaslata az, hogy Ukrajnával a következő kiemelt területeken erősítsék az együttműködést:

I.i. *A demokrácia, a jogállamiság és a közintézmények megerősítése Ukrajnában*

(9) Az EU üdvözli Ukrajna vívmányait egy demokratikus rendszer alapjainak megteremtése tekintetében, nevezetesen, hogy többpártrendszert alakított ki, és parlamentáris alkotmányt fogadott el. Az EU elismeri Ukrajna eredményeit állami egységének fenntartásában az ország sokszínű összetétele ellenére.

(10) Az EU támogatja Ukrajnát mindazon törekvéseiben, hogy megerősítse a demokráciát, a felelős kormányzást, az emberi jogokat és a jogállamiságot. Az Unió véleménye szerint a jogállamiság a jól működő piacgazdaság kialakításának előfeltétele, amely Ukrajna minden állampolgára számára lehetőségeket és előnyöket kínál. Az EU támogatja Ukrajna azon erőfeszítéseit, hogy megreformálja jogrendszerét a partnerségi és együttműködési megállapodás keretében. A megfelelően működő független igazságszolgáltatás, a szakképzett rendőri szervek, a nemzeti, regionális és helyi szintű, érdemalapú és jól képzett közigazgatás kialakítása mind kulcsfontosságú elemei a kormányzati döntések hatékony végrehajtásának. Az EU ösztönzi Ukrajna azon erőfeszítéseit, hogy erősítse közintézményeinek hatékonyságát, átláthatóságát, és demokratikus jellegét, ideértve a szabad média kialakítását. Ezek a gazdasági és társadalmi fejlődés előfeltételei, és hozzájárulnak a modern polgári társadalom kiépítéséhez.

(11) Az EU fontosságot tulajdonít annak, hogy Ukrajnában civil társadalom és egy versenyképes, befektetéseket támogató üzleti környezet alakuljon ki, és ösztönzi azt, hogy az Unió és Ukrajna népei, illetve nem kormányzati szervezetei között szorosabb kapcsolatok létesüljenek. Az EU üdvözli, hogy Ukrajna egyetértési megállapodást kötött az EBESZ-szel, és hangsúlyozottan javasolja Ukrajna számára, hogy szorosan működjön együtt az ukrajnai EBESZ-koordinátorral. Az EU támogatja Ukrajna törekvéseit a kisebbségek jogainak védelme és fejlesztése területén, és felhívja Ukrajnát, hogy folytassa az e területen megkezdett helyes gyakorlatát, ideértve együttműködését a nemzeti kisebbségek főbiztosával.

(12) Az EU különös fontosságot tulajdonít az Ukrajnával való szoros együttműködésnek az Európa Tanács és az EBESZ keretében. E tekintetben az EU sürgeti Ukrajnát, hogy teljesítse kötelezettségvállalásait, és jogalkotását igazítsa hozzá az Európa Tanács normáihoz és szabályaihoz, különösen azon kötelezettségek tekintetében, amelyeknek teljesítését Ukrajna az Európa Tanácshoz történő 1995. évi csatlakozásakor vállalta. Az EU tudomással bír az EBESZ/demokratikus intézmények és emberi jogok irodája (ODIHR) választásmegfigyelő küldöttségének megállapításairól az 1999. évi ukrajnai elnökválasztás lefolytatása tekintetében, amelyek szerint e választások nem feleltek meg számos EBESZ kötelezettségvállalásnak, és felszólítja Ukrajnát, hogy a jövőbeli választások során vegye figyelembe az EBESZ megfigyelő küldöttsége jelentésében tett ajánlásokat.

I.ii. *Az ukrajnai gazdasági átalakulási folyamat támogatása*

(13) Az EU elkötelezett arra, hogy támogassa Ukrajna erőfeszítéseit egy olyan környezet kialakítására, amely elősegíti a gazdasági aktivitást, és támogatja Ukrajnát gazdasági és társadalmi reformjainak végrehajtásában.

(14) Az EU arra ösztönzi Ukrajnát, hogy olyan makrogazdasági politikákat alakítson ki, amelyek az árstabilitást, a rendezett államháztartást és a fenntartható folyó fizetési mérleghelyzetet célozzák. Az árstabilitás elérése érdekében szükséges fontos további lépés az, hogy a központi bank politikai befolyásoktól függetlenül működhessen. A pénzügyi ágazat prudenciális felügyeletére vonatkozó hatályos előírásokat szigorítani kell. Az adóbehajtást fejleszteni kell, és az egyes ágazatok számára nyújtott eseti adóelengedéseket és adómentességeket el kell kerülni.

(15) Az EU erőteljesen ösztönzi Ukrajnát arra, hogy fokozza a működő piacgazdaság kialakítása érdekében tett erőfeszítéseit azáltal, hogy jelentősebb szerkezeti, gazdasági és közigazgatási reformokat hajt végre egy átfogó reformprogram keretében, amelyről a Nemzetközi Valutaalappal állapodott meg. Ez magában foglalja az egyértelmű tulajdonjogok kialakítását és érvényesítését, a további privatizációt, a további árliberalizációt, a kommunális energia- és vízárak valamint bérleti díjak olyan szintű emelését, hogy azok fedezzék az előállítási költségeket, az üzleti viszonyok újraszervezését, valamint a kis- és középvállalkozások növekedésének ösztönzését. E reformok általános ütemét gyorsítani kell. Ami az ágazati reformokat illeti, a mezőgazdaságra, valamint az energia- és szállítási ágazatra különös figyelmet kell fordítani.

(16) A földreformfolyamat beindításának többek között elő kell segíteni a tartós földbérletet mint a jelzáloghitel eszközét, megalapozva a mezőgazdaságba történő további befektetéseket.

(17) A belső és külföldi befektetések vonzása és védelme szintén kulcsszerepet játszik Ukrajna fejlődésében. E tekintetben az EU megjegyzi, hogy a korrupt és rossz kormányzatra vonatkozó vélemények ártanak Ukrajna gazdasági elismertségének. Az Unió támogatja Ukrajnát abban, hogy olyan gazdaságpolitikákat alakítson ki és fogadjon el, amely eredményeként nőhet a belföldi és külföldi befektetések szintje, és amely megfelel a nemzetközi hitelezők követelményeinek.

(18) Tekintettel Ukrajna súlyos adósságszolgálati kötelezettségeire, Ukrajna gazdaságának helyreállításához a magánhitelezők folyamatos részvétele szükséges. Együttműködésen alapuló megoldásokat kell találni Ukrajna adósságszolgálatának problémáira.

(19) Az EU teljes mértékben tisztában van azzal, hogy Ukrajna gazdasági reformjait sokszor nehéz külgazdasági környezetben kell megvalósítani. Az EU makrogazdasági pénzügyi segítségére szükség szerint kerül sor, összhangban a kialakított feltételekkel és eljárásokkal, abból a célból, hogy támogassák a makrogazdasági stabilizációt és az átfogó szerkezeti reformot, megfelelve a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank programjainak. Az EU továbbra is kész arra, hogy e körülmények között támogassa az ukrajnai gazdasági reformokat. Az EU makrogazdasági pénzügyi segítsége segíti Ukrajnát abban, hogy megnyissa gazdaságát, fejlessze a gazdaság kiigazítását, növelje a versenyt, és még jobban beillessze az ukrán gazdaságot az európai és világgazdaságba.

(20) Az EU támogatja Ukrajnát abban, hogy jogalkotását fokozatosan közelítse az EU jogalkotásához, különösen olyan területeken, mint a versenypolitika, a szabványok és tanúsítások, a szellemi tulajdonjogok, az adatvédelem, a vámeljárások és a környezetvédelem.

(21) A működő piacgazdaságot létrehozó program megvalósítása során egy célorientált szociális biztonsági rendszert kell kialakítani, hogy figyelembe vegyék a piacgazdaságra való áttérés szociális szempontjait is.

II. A stabilitás és a biztonság biztosítása, és az európai földrész közös kihívásainak való megfelelés

Az EU és Ukrajna közös érdeke a stabilitás és a biztonság fenntartása egy szabad és demokratikus Európában. Ukrajna geopolitikai helyzete az észak-déli és kelet-nyugati tengely mentén egyedülálló helyzetet teremt Ukrajna számára Európában. Az EU elismeri Ukrajna regionális fontosságát. Ebben az összefüggésben az EU az Ukrajnával történő együttműködés fokozását javasolja, különös figyelmet fordítva a nukleáris biztonságra, valamint a partnerségi és együttműködési megállapodás keretében biztosított politikai párbeszéd erősítésére abból a célból, hogy ez koherensebb és operatívabb legyen.

Az EU el kívánja mélyíteni az Ukrajnával történő együttműködését annak érdekében, hogy hatékony válaszokat találjanak a földrész közös kihívásaira a következő területeken:

II.i. *Együttműködés az európai stabilitás és biztonság erősítésére*

(22) Az EU támogatja Ukrajnának a régióján belüli együttműködés és stabilitás elősegítése érdekében tett törekvéseit, ideértve a Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködési Szervezet, valamint a Balti-tengeri Államok Tanácsa és Grúzia, Ukrajna, Üzbegisztán, Azerbajdzsán és Moldávia összefüggésében. Az EU üdvözli azon pozitív fejleményeket, amelyek Ukrajna és valamennyi szomszédjának kapcsolatait jellemzik, és érdekelt abban, hogy e kapcsolatok erősek és stabilak maradjanak. Az EU fontosnak tartja Ukrajna azon hozzájárulását az európai stabilitáshoz, amelyet a délkelet-európai stabilitási egyezmény megfigyelőjeként lát el.

(23) Az EU és Ukrajna közös érdeke a stabilitás és a biztonság fenntartása egy szabad és demokratikus Európában. Az EU és Ukrajna közötti egyeztetések megerősített mechanizmusai a partnerségi és együttműködési megállapodás, az Európa Tanács és az Egyesült Nemzetek keretében, valamint az EBESZ és Ukrajna közötti szoros együttműködés szükségesek az európai és globális biztonsági kihívásokra közösen és hatékonyan adandó válaszokhoz.

(24) Az EU köszönti Ukrajnát abból az alkalomból, hogy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának tagjává választották (2000–2002). Ez a tény újra megerősíti azt az igényt, hogy az EU tovább mélyítse és szélesítse politikai párbeszédét Ukrajnával hivatalos és miniszteriális szinten, kétoldalúan és az EU mechanizmusain keresztül. Az Európai Biztonsági Charta elfogadása fokozni fogja a tagállamok és az EBESZ közötti együttműködést.

(25) Az EU támogatja és elősegíti a Nyugat-Európai Unió és Ukrajna között az elmúlt években kialakult párbeszédet azon általános és egyedi kérdésekben, amelyek a válságkezelésre és a biztonságépítésre vonatkoznak, továbbá fokozni kívánja az e területen folyó gyakorlati együttműködést, különösen azon cselekvési terv megvalósításával, amelyet a közelmúltban alakított ki a Nyugat-Európai Unió és Ukrajna.

(26) Az EU abban is érdekelt, hogy erősítse az Ukrajnával való együttműködést a tömegpusztító fegyverek és azok szállítóeszközei elterjedésének megakadályozása és exportellenőrzése területén, ösztönzi továbbá Ukrajnát, hogy teljesítse a Vegyifegyvertilalmi Egyezmény alapján fennálló kötelezettségeit.

(27) Mindezen túl az EU arra ösztönzi Ukrajnát, hogy teljesítse a Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről szóló egyezmény célkitűzéseit. Az EU arra is ösztönzi Ukrajnát, hogy alakítson ki stratégiát a kézi lőfegyverek és könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és terjedése elleni küzdelemre.

II.ii *Együttműködés a környezetvédelem, az energiaellátás és a nukleáris biztonság területén*

(28) Az EU az európai stabilitás növelésére törekedve együttműködik Ukrajnával az energiaellátás és a nukleáris biztonság területén azáltal, hogy támogatja az energiaágazat átfogó reformját, többek között folytatva az Ukrajnával való együttműködést az energiaágazatra vonatkozó pénzügyi helyreállítási terv megvalósításában, ideértve az árliberalizációt, a készpénzbehajtás fejlesztését, valamint az elosztóvállalatok privatizációját. E tekintetben az EU támogatja Ukrajnában a hatékony és környezetvédelmi felelősségre épülő energiafelhasználást, továbbá az új energiaügyi intézmények és hatóságok, valamint azok politikai döntéshozatali képessége megerősítését.

(29) A nukleáris biztonság és a csernobili atomerőmű leállítása az EU és Ukrajna közötti kapcsolatokban prioritást élvez. Az EU ösztönzi, hogy egy független nukleáris szabályozási hatóság alakuljon Ukrajnában, és sürgeti Ukrajnát, hogy kötelezettségvállalásának megfelelően hajtsa végre a G7 és Ukrajna közötti 1995. évi egyetértési megállapodást Csernobil leállításáról. Viszonzásképpen az EU támogatni fogja Ukrajnát az ezt pótló ukrajnai energiatermelési kapacitás kialakításának finanszírozásában.

(30) Az EU abban is érdekelt, hogy fokozza az együttműködést Ukrajnával olyan területeken, mint a sugárvédelem, a hulladékgazdálkodás, a nukleáris létesítmények sugármentesítése és leszerelése, valamint a fúziós technológia területén végzett kutatások. Az Euratom és Ukrajna által a közelmúltban aláírt együttműködési megállapodások a nukleáris biztonság és a termonukleáris fúzió területén előmozdítják ezen együttműködést.

(31) Az EU arra ösztönzi továbbá Ukrajnát, hogy hozzon határozott intézkedéseket a környezetvédelem területén. E terület prioritásai a közegészségügyi védelem az ivóvíz, a levegő és a talaj szennyezése ellen, a természeti erőforrások fenntartható és ésszerű használata, valamint a víz és a levegő országhatárokon átterjedő szennyezésének korlátozása.

III. Az EU és Ukrajna közötti fokozott együttműködés elősegítése, tekintettel az EU bővítésére

A jelenlegi bővítési folyamat eredményeképpen néhány leendő EU-tagállamnak közös külső határa lesz Ukrajnával. Az EU e folyamathoz az Unió és Ukrajna kölcsönös javára kíván hozzájárulni. Ezzel összefüggésben az EU javaslatot tesz az Ukrajnával fennálló együttműködés megerősítésére, különös figyelmet szentelve a bel- és igazságügyi területen való együttműködésnek. Az EU ösztönzi továbbá Ukrajna részvételét a regionális, európai és világszintű szervezetekben.

Az EU a következő területeken erősítheti az Ukrajnával történő együttműködést:

III.i. *Ukrajna európai és a világgazdaságba történő integrációjának támogatása*

(32) Az Unió támogatja Ukrajnát és sürgeti, hogy kettőzze meg erőfeszítéseit annak érdekében, hogy megfeleljen a Kereskedelmi Világszervezet tagsági feltételeinek. Az Unió arra ösztönzi Ukrajnát, hogy teljes mértékben használja ki azokat a lehetőségeket, amelyeket a partnerségi és együttműködési megállapodás kínál a kétirányú kereskedelem és a befektetések előmozdítása terén. Az Unió megvizsgálja azon körülményeket is, amelyek – a Kereskedelmi Világszervezethez (WTO) történő csatlakozáson túl – lehetővé teszik egy EU és Ukrajna közötti szabadkereskedelmi térség jövőbeli kialakítását, amelyet a partnerségi és együttműködési megállapodás előirányoz.

(33) A kedvező ukrajnai befektetési környezet elősegítése érdekében az EU arra ösztönzi Ukrajnát, hogy folytasson tárgyalásokat és kössön további kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat az EU tagállamaival a közvetlen külföldi beruházások előmozdítása érdekében. Az EU arra is ösztönzi a helyi, regionális és nemzeti szintű ukrán hatóságokat, hogy használják ki azokat a lehetőségeket, amelyeket a közkoncessziókról szóló új törvény biztosít, annak érdekében, hogy a közszolgáltatási infrastruktúra és szolgáltatások területére vonzzák a befektetőket.

III.ii. *Bel- és igazságügyi együttműködés*

(34) Az EU és Ukrajna közös érdeke az együttműködés fejlesztése az illegális bevándorlás és az embercsempészet elleni harc területén. Az is az EU és Ukrajna közös érdeke, hogy fejlesszék együttműködésüket a határok biztonsága területén, valamint a közös problémákat jelentő szervezett bűnözés, így a pénzmosás, továbbá a fegyver- és kábítószer-csempészet elleni harcban.

(35) Tekintettel a jelenlegi EU-bővítési folyamatra, az EU fokozni kívánja párbeszédét Ukrajnával arról, hogy Ukrajna vízumpolitikáját az EU politikájához igazítsák olyan vízumkövetelmények bevezetésével, amelyek összhangban állnak az EU rendelkezéseivel, és olyan útiokmányok bevezetésével, amelyek kielégítő módon hamisíthatatlanok.

III.iii. *Regionális és határon átnyúló együttműködés a szomszédos országokkal*

(36) Az EU ösztönzi azon regionális és határon átnyúló együttműködési kezdeményezések kialakítását és erősítését, amelyekben Ukrajna és szomszédos országai vesznek részt. E tekintetben az EU fokozott hangsúlyt fektet a határrendészeti kérdésekre.

(37) Ami az infrastrukturális hálózatok fejlesztését illeti, különösen a közlekedés, a távközlés, a villamos energia és az energiaszállítási csővezetékek területén, az EU a Tacis program keretében különleges figyelmet fordít a régión belüli gazdasági együttműködés fejlesztésének érdekében az olyan regionális kezdeményezésekre, mint az Inogate (államközi olaj- és gázszállítás Európába) és a Traceca (Európa, Kaukázus, Közép-Ázsia közlekedési folyosó). Az EU megvizsgálja annak lehetőségeit, hogy az ukrán közlekedési hálózatoknak (út és vasút) a transzeurópai hálózatokba történő bekapcsolása érdekében dolgozzanak, és a közlekedési kérdések megoldása tekintetében kölcsönösen elfogadható módszereket keressenek. Ennek során különös figyelmet kell szentelni annak, hogy megerősítsék az egyéb támogató országokkal és a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel való együttműködést, valamint hogy ösztönözzék a magánszektor szerepvállalását, amely kulcsfontosságú lesz e törekvés sikeréhez.

ESZKÖZÖK ÉS MÓDOK

Általános rendelkezések

(38) E közös stratégiát a szerződések vonatkozó eljárásaival összhangban kell alkalmazni. A Tanács és a Bizottság, összhangban az Európai Unióról szóló szerződés 3. és 13. cikkével, biztosítja az Unió fellépésének egységességét, koherenciáját és eredményességét a közös stratégia megvalósítása során.

(39) Az EU e közös stratégia említett céljainak megvalósulásához oly módon járul hozzá, hogy az Unió, a Közösség és a tagállamok számára rendelkezésre álló valamennyi vonatkozó eszközt és módszert megfelelőképpen alkalmazza.

(40) Az Európai Unióról szóló szerződés 18. és 26. cikkével összhangban a Tanács főtitkára, a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) főképviselője a Szerződések szerinti kötelezettségeinek keretében segíti a Tanácsot és az Elnökséget e közös stratégia végrehajtásában azon célok és kezdeményezések vonatkozásában, amelyek a KKBP hatálya alá tartoznak. A Bizottság a fentiekhez teljes mértékben kapcsolódik az Európai Unióról szóló szerződés 18. és 27. cikkével összhangban.

A Tanács, a Bizottság és a tagállamok

(41) A Tanács, a Bizottság és a tagállamok kötelezettségei:

– hatásköreik és jogköreik figyelembevételével felülvizsgálják a fennálló cselekvéseket, programokat, eszközöket és politikákat annak érdekében, hogy biztosítsák ezek összhangját e közös stratégiával, a II. részben foglalt alapvető célok alapján, kellő figyelmet fordítva a III. részben foglalt egyedi kezdeményezésekre,

– teljes körűen és megfelelőképpen használják a létező eszközöket és módokat, különös tekintettel a partnerségi és együttműködési megállapodásra, valamint az összes vonatkozó EU-szintű és tagállami programokat, és ennek érdekében kialakítják és fenntartják az Unió, a Közösség és a tagállamok azon forrásainak indikatív leltárát, amelyeken keresztül a közös stratégiát megvalósítják.

Koordináció

(42) A tagállamok további erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy összehangolják cselekvéseiket Ukrajna tekintetében, ideértve az olyan regionális és nemzetközi szervezetekben, mint az Európa Tanács, az Egyesült Nemzetek, az EBESZ, az OECD, valamint a nemzetközi pénzügyi intézmények, és ideértve a Közösséggel való összehangolást, amennyiben az hatáskörrel rendelkezik.

(43) A tagállamok és a Bizottság közötti koordinációt szintén egységesítik, ideértve az Ukrajnában működő képviselőik közötti rendszeres konzultációkat is.

(44) A Tanács, a Bizottság és a tagállamok arra törekednek, hogy hatékonyabbá tegyék együttműködésüket a regionális és nemzetköziszervezetekkel, és céljuk az, hogy a hasonlóan eltökélt országokkal együtt valósítsák meg e stratégia céljait.

(45) Az Európai Unió felhívja az 1997. decemberi luxembourgi Európai Tanácson elindított csatlakozási folyamatban részt vevő tagjelölt országokat, hogy csatlakozzanak e közös stratégia megvalósításához.

Megvalósítás és felülvizsgálat

(46) A Tanács feladatai:

– gondoskodik arról, hogy minden hivatalba lépő Elnökség általános programjának keretében bemutasson a Tanácsnak egy munkatervet e közös stratégia megvalósítására a II. részben foglalt alapvető célok alapján, és kellő figyelmet fordítva a III. részben foglalt egyedi kezdeményezésekre,

– felülvizsgálja és értékeli az EU cselekvését e stratégia alapján, és legalább évente jelentést készít az Európai Tanács részére a céljai megvalósítása érdekében tett előrehaladásról,

– felülvizsgálja Ukrajna helyzetét és Ukrajna együttműködését e stratégia végrehajtásában, így a küldöttségek vezetői által rendszeres időközönként tett jelentések útján is, és értékelést végez az Európai Tanács részére küldött jelentésében,

– szükség esetén az e stratégia II. és III. részében végzendő módosításokra vonatkozó ajánlásokat tesz az Európai Tanácsnak.

(47) A Bizottság a fentiekhez hatáskörén belül eljárva járul hozzá.

Együttműködés Ukrajnával

(48) Az EU és tagállamai szorosan együttműködnek Ukrajnával e közös stratégia megvalósítása érdekében, különösen a partnerségi és együttműködési megállapodás és annak intézményei útján.

Egyedi kezdeményezések

(49) Az EU törekszik az e közös stratégia III. részében foglalt azon egyedi kezdeményezések megvalósítására, amelyek a II. részben foglalt alapvető célkitűzéseken alapulnak. E kezdeményezéseket szükség esetén módosítani lehet, és ezek nem akadályozzák meg esetleges új kezdeményezések indítását e közös stratégia megvalósításának tartama alatt. A Tanács, a Bizottság és a tagállamok, összhangban a vonatkozó hatásköreikkel és jogköreikkel, támogatják ezen egyedi kezdeményezéseket és megvalósításukra törekszenek.

III. RÉSZ

EGYEDI KEZDEMÉNYEZÉSEK

A következő egyedi kezdeményezések megvalósítása nem akadályozza az esetleges új kezdeményezések indítását:

A demokrácia, a jogállamiság és a közintézmények megerősítése Ukrajnában

(50) Az EU arra törekszik, hogy megerősítse Ukrajnában a demokráciát, a felelős kormányzást, az emberi jogokat és a jogállamiságot a következők útján:

– támogatja Ukrajna azon erőfeszítéseit, hogy az vegye figyelembe a nemzetközi demokratikus és emberi jogi kötelezettségeit, összhangban a dublini következtetésekkel, különös tekintettel a halálbüntetés eltörlésére, a felelős kormányzás előmozdítására, valamint a hatékony és átlátható jogrendszerre, továbbá a demokratikus helyi önkormányzatiságra, együttműködve többek között az Európa Tanáccsal és az EBESZ-szel,

– rendszeres párbeszéd kialakítása az EU-tagállamok és Ukrajna ombudsmanintézményei között, annak érdekében, hogy erősödjön ezen intézmény szerepe Ukrajnában,

– Ukrajna ösztönzése arra, hogy írja alá, erősítse meg és hajtsa végre az emberi jogok területén alkalmazandó nemzetközi szerződéseket, különösen az Egyesült Nemzeteknek a polgári és politikai jogokról szóló egyezségokmányához csatolt második opcionális jegyzőkönyvet, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény hatodik kiegészítő jegyzőkönyvét, és az Egyesült Nemzeteknek a menekültek jogállásáról szóló egyezményét,

– az újságírók és az illetékes hatóságok közötti együttműködés fokozása a szabad média fejlődéséhez történő hozzájárulás érdekében. A Bizottság, együttműködve a tagállamokkal, megvizsgálja annak lehetőségét, hogy segítséget nyújtson bizonyos programok, így például az Euronews sugárzásához az ukrán televízióban. E munka 2000 júniusában kezdődik.

Az ukrajnai gazdasági átalakulási folyamat támogatása

(51) Az EU támogatja Ukrajna előrehaladását a gazdasági reform folyamatában, növelve a gazdaságpolitikai tanácsadás szerepét, ideértve a megfelelő felsőszintű párbeszédet a partnerségi és együttműködési megállapodás keretében, egy modern, liberális piacgazdaság kialakításának elősegítése érdekében.

(52) Az EU kész arra, hogy technikai segítséget nyújtson Ukrajna gazdasági és társadalmi reformfolyamatának támogatására, amennyiben Ukrajna megteszi azokat a lépéseket, amelyek szükségesek a reform feltételeinek megteremtéséhez. Az EU megvizsgálja az Ukrajnának nyújtandó technikai segítségnyújtás lehetőségét, figyelembe véve a következőket:

– olyan átlátható és stabil jogi, szabályozási és intézményi keretek kialakításának támogatása Ukrajnában, amely elősegíti a gazdasági tevékenység növekedését, valamint a belföldi és külföldi beruházásokat. A Bizottság, együttműködve a tagállamokkal és más illetékes szervekkel, 2000 decemberéig jelentést készít e kezdeményezés tekintetében,

– az ukrán jogalkotás EU-jogalkotáshoz való fokozatos közelítésének előmozdítása és ennek megvalósítása, különösen a versenypolitika, a pénzügyi szolgáltatások, a költségvetési politika, a szabványok és tanúsítások, valamint a foglalkoztatás és a szellemi tulajdonjogok területén. A Bizottságot felhívják, hogy 2000 júniusáig tegye meg e célból a szükséges javaslatokat,

– az egészségügyi rendszer fejlesztésének támogatása, különös tekintettel a közegészségügyi tudatosságra és oktatásra, figyelemmel a fertőző betegségek terjedésének korlátozására. A Bizottság, együttműködve a tagállamokkal és más illetékes szervekkel, 2001 júniusáig jelentést készít e kezdeményezés tekintetében.

(53) A tagállamok megvizsgálják, hogy milyen eszközökkel segítsék Ukrajnát a következő területeken:

– egy célorientált szociális biztonsági rendszer kialakításának támogatása, különös tekintettel a szociális segélyekre és a nyugdíjrendszerre,

– a társadalmi párbeszéd támogatása és annak előmozdítása, hogy betartsák és végrehajtsák a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet munkaügyi szabályait, különösen a hét alapvető munkaügyi szabályt. Ami a foglalkoztatási területre vonatkozó jogalkotás megerősítését és végrehajtását illeti, különös figyelmet fordítanak a nemek közötti egyenlőségre.

Együttműködés az európai stabilitás és biztonság megerősítése érdekében

(54) Az EU áttekinti az Ukrajnával való együttműködés folyamatosabbá, rugalmasabbá és tartalmasabbá tételének lehetőségeit az európai stabilitás és biztonság területén annak érdekében, hogy azt operatívabbá és hatékonyabbá tegye a fennálló politikai párbeszéd keretein belül, amelyek a partnerségi és együttműködési megállapodás alapján jöttek létre, a következő módokon:

– az Ukrajnával folytatandó, rendszeres, szakértői szintű Trojka-párbeszédre irányuló találkozók szervezése lehetőségének vizsgálata, csatlakozva a leszereléssel, az atomsorompóval és a hagyományos fegyverek kivitelével foglalkozó EBESZ munkacsoportokhoz, az első találkozókat a 2000. év során 2000 első félévében tervezve. Az e csoportokon belüli párbeszéd célja az EU és Ukrajna közötti együttműködés kialakítása a következő területeken: a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása, ideértve a vegyi fegyvereket, valamint a kézi lőfegyvereket és könnyű fegyvereket a kézi lőfegyverekre vonatkozó együttes fellépés (1999/34/KKBP) alapján,

– az EU és Ukrajna közötti párbeszéd fokozása lehetőségének áttekintése a hagyományos fegyverek átruházásához kapcsolódó felelősség és átláthatóság fokozása érdekében, adott esetben teljes mértékben alkalmazva az EU magatartási kódexét,

– a konfliktusok megelőzésében és a válságkezelésben történő szorosabb együttműködés lehetőségeinek feltárása, többek között az illetékes nemzetközi szervezetek, így az Egyesült Nemzetek és az EBESZ keretében, valamint a régió konfliktusaiban a politikai megoldás keresése terén. Ennek elérésében segíthetnek az Ukrajna és az EBESZ-munkacsoport Trojka közötti rendszeres találkozók. Az egyik cél az, hogy együttműködjenek Ukrajnával abban, hogy közös külpolitikai kezdeményezéseket dolgozzanak ki a konfliktusmegelőzés és a válságkezelés területén egyes harmadik országok és régiók tekintetében, különösen az Ukrajnával szomszédos területeken.

(55) Az EU legkorábban 2000-ben elindítja a következő egyedi kezdeményezéseket az európai biztonság és stabilitás erősítése érdekében:

– megvizsgálja Ukrajna részvétele megkönnyítésének lehetőségét, amennyiben az EU felhasználja a Nyugat-európai Uniót, a petersbergi feladatok körébe tartozó küldetésekben,

– megvizsgálja annak lehetőségeit, hogy segítse Ukrajnát a Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről szóló egyezményben foglalt kötelezettségei teljesítésében,

– megvizsgálja az EU és Ukrajna közötti együttműködés kezdeményezésének lehetőségeit a kézi lőfegyverek csempészésének megelőzése terén, amely az instabilitás forrása Ukrajna és a régió más államai számára. Az EU a helyzet és a régió igényeinek azonosítását és elemzését követően kész együttes fellépést készíteni e tárgyban, figyelemmel a következőkre:

  1. a rendőrségi és/vagy helyi vámszervek ellenőrzési jogkörének megerősítése;

  2. tanfolyamok szervezése e sajátos bűncselekményforma felderítéséről;

  3. az információcsere fejlesztése az EU és az Europol tagállamai között a kézi lőfegyverekre vonatkozó bűncselekmények elemzésének előmozdítása érdekében.

Együttműködés a környezetvédelem, az energiaellátás és a nukleáris biztonság területén

(56) A Közösség kész támogatni azon különleges munkacsoport erőfeszítéseit, amelyet annak érdekében hoztak létre, hogy támogassa az ukrán hatóságokat az energiaágazat reformjára vonatkozó törekvéseikben.

(57) A Közösség által a G7 akciótervhez nyújtott támogatás a következőkre terjed ki: hozzájárulás Csernobil bezárás előtti rövid távú biztonsági fejlesztéseinek finanszírozásához az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank által kezelt nukleáris biztonsági számlán keresztül, az atomerőmű leállítása, a bezárás társadalmi következményeinek kezelése, hozzájárulás a Védőburok Megvalósítási Tervhez, és részvétel a helyettesítő létesítmények finanszírozásában, összhangban a korábbi kötelezettségvállalásokkal Ukrajna energiaveszteségeinek ellentételezésére, azzal a feltétellel, hogy az összes szükséges előzetes vizsgálati eljárás kielégítő módon végrehajtható – ideérte a hitelfeltételekről, valamint a hitel- és garanciamegállapodás szövegezéséről szóló megegyezést– , és feltéve továbbá, hogy Ukrajna kitart azon kötelezettségvállalása mellett, hogy végrehajtja az 1995. évi egyetértési megállapodást.

(58) Az EU támogatni kívánja Ukrajnát azon erőfeszítéseiben, hogy csökkentse az Ukrajnai környezetvédelmi helyzetnek a közegészségügyre gyakorolt negatív hatásait, így az ivóvíz minősége, a szennyvízkezelés, a hulladékgyűjtés és a hulladék ártalmatlanítása, valamint a légszennyezés területén. Az EU támogatja a környezetvédelmi szolgáltatásokért felelős közüzemek intézményi reformját, az egyéb technikai segítségnyújtási projekteket és a környezetvédelmi beruházásokat.

(59) A következő „Környezetvédelem Európáért" konferenciát 2002 szeptemberében Kijevben rendezik, ami lehetőséget nyújt arra, hogy fokozzák Ukrajnában a környezetvédelmi tudatosságot. A tagállamok és a Bizottság megvizsgálják annak lehetőségét, hogy technikai segítségnyújtást/támogatást ajánljanak fel a környezetvédelmi és nukleáris biztonsági minisztériumnak a konferencia előkészületeihez és tervezéséhez.

Ukrajna az európai gazdaságba és a világgazdaságba történő integrációjának támogatása

(60) Az EU továbbra is kész fenntartani és adott esetben növelni támogatását Ukrajna azon törekvéseihez, hogy az megfeleljen a WTO-csatlakozás követelményeinek. Különös figyelmet fordítanak arra, hogy megszüntessék a kereskedelem és a befektetések akadályait Ukrajnában, elsőként felszámolva a partnerségi és együttműködési megállapodással, valamint a WTO-val összeegyeztethetetlen kereskedelmi intézkedéseket.

(61) Az Unió megvizsgálja azon körülményeket is, amelyek – a WTO-hoz történő csatlakozáson túl – lehetővé teszik egy EU és Ukrajna közötti szabadkereskedelmi térség jövőbeli kialakítását, a partnerségi és együttműködési megállapodás 4. cikke szerint. A szabadkereskedelmi térségre vonatkozó, jelenleg készülő közös gazdasági megvalósíthatósági tanulmány fontos információkat szolgáltat majd a helyzet elemzéséhez.

(62) A Bizottság megvizsgálja az Ukrajnával folytatott befektetési párbeszéd elmélyítésének lehetőségeit a partnerségi és együttműködési megállapodás kereskedelmi és befektetési albizottságának keretében, és 2000 júniusáig jelentést tesz a Tanácsnak.

Bel- és igazságügyi együttműködés

(63) Tekintettel az EU jelenlegi bővítési folyamatára, valamint figyelemmel Ukrajna helyzetére, amely fontos tranzitország a különféle illegális tevékenységek határokon átnyúló áramlásának csatornájaként, az EU és Ukrajna különösen érdekeltek abban, hogy fokozzák a bel- és igazságügyi együttműködésüket. Az EU javaslatot tesz arra, hogy erőfeszítéseit a következő területekre koncentrálja:

– az Ukrajnán keresztüli illegális bevándorlás szintjének felmérése. A tagállamok a Bizottsággal együtt a 2000. év végéig készítenek egy, az erősségeket/gyenge pontokat/lehetőségeket/fenyegetéseket felmérő (SWOT) elemzést az e problémák leküzdésére szolgáló fennálló mechanizmusokról; ahol gyenge pontokat azonosítanak, az EU megvizsgálja a támogatás lehetőségét,

– az együttműködés előmozdítása a saját állampolgárok, a hontalan személyek, és a harmadik országok állampolgárainak visszafogadása terén, ideértve a visszafogadási megállapodás kötését,

– a Genfi egyezmény teljes körű alkalmazásának támogatása, ideértve a menedékkérés jogát és a visszaküldés tilalma elveinek tiszteletben tartását,

– rendszeres párbeszéd kialakítása a tagállamok és Ukrajna igazságügyi szervei között polgári és büntetőügyekben, ideértve Ukrajna ösztönzését arra, hogy írja alá, erősítse meg és hajtsa végre a legfontosabb nemzetközi egyezményeket, így például az Egyesült Nemzeteknek a transznacionális szervezett bűnözésről szóló egyezményét,

– gyakorlati segítség felajánlása Ukrajna részére a pénzmosásra vonatkozó jogalkotásának végrehajtásához, mihelyt a jogszabály hatályba lép,

– együttműködés kialakítása az EU-tagállamok bűnüldöző szervei, az Europol és az ukrán bűnüldöző szervek között.

(64) Kijevben egy informális hálózatot hoznak létre, amelynek az EU-tagállamok nagykövetségei, a Bizottság és az illetékes nemzetközi szervezetek képviselői lesznek tagjai, annak érdekében, hogy fejlesszék a bel- és igazságügyi információk cseréjét és elemzését. A partnerségi és együttműködési megállapodás keretén belül, a tagállamok, a Bizottság – ideértve a kijevi összekötő tisztviselőket – és az illetékes ukrán szervek közötti párbeszéd lehetővé teszi majd azt, hogy Ukrajna követelményeit e területen pontosabban elemezzék. A 2000. év végéig jelentést nyújtanak be a Tanácshoz.

Regionális és határon átnyúló együttműködés a szomszédos országokkal

(65) Az EU a következő módokon ösztönzi azon regionális és határon átnyúló együttműködési kezdeményezések fejlesztését és erősítését, amelyek Ukrajna és a szomszédos országok között létesülnek:

– a fennálló határon átnyúló együttműködési, regionális és államközi programok célzott használata. E tekintetben különös figyelmet szentelnek a határkezelési kérdéseknek, ide értve a határátkelőhelyek technikai modernizációját Ukrajna magyarországi, lengyelországi, romániai és szlovákiai határain,

– az infrastruktúrahálózatok fejlesztésének előmozdítását célzó Tacis programok, mint például az Inogate és Traceca továbbfejlesztése, a régió gazdasági együttműködésének javítása érdekében.

Kulturális együttműködés, testvérkapcsolatok és csereprogramok

(66) Az EU a következő eszközökkel támogatja az EU és Ukrajna közintézményei, civil társadalma és nem kormányzati szervei közötti szorosabb kapcsolatok kialakítását:

– az oktatási és tudományos csereprogramok támogatása az iskolák, egyetemek és kutatóintézetek között, kellő figyelmet fordítva az ukrajnai tudományos és technológiai központra,

– a nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervek, valamint a szakmai szövetségek, szakszervezetek, nem kormányzati szervek és a média közötti testvérkapcsolatok előmozdítása.

A Bizottság és a tagállamok összehangolják programjaikat. A Bizottság megvizsgálja annak lehetőségét, hogy e célból a közösségi programok szerepet kapjanak (Tacis, Tempus, és Democracy). A tagállamok kétoldalú eszközeit szintén alkalmazzák.

A fennálló eszközök leltára (amelyet a Bizottság alakít ki, együttműködve a Tanács főtitkárságával) és egy Ukrajnába küldendő tényfeltáró küldöttség munkája alapján a Bizottság 2000 júniusáig jelentést nyújt be a Tanácsnak, ezt követően pedig javaslatokat tesz a megfelelő lépésekre.

IV. RÉSZ

Időtartam

(67) Ezt a közös stratégiát a kihirdetésének napjától egy kezdeti négyéves időtartamban kell alkalmazni. A Tanács ajánlására az Európai Tanács meghosszabbíthatja, felülvizsgálhatja, és szükség esetén kiigazíthatja azt.

Kihirdetés

(68) Ezt a közös stratégiát a Hivatalos Lapban ki kell hirdetni.

Kelt Helsinkiben, 1999. december 11-én.

az Európai Tanács részéről

az elnök

P. LIPPONEN